

LÖVÉTEI KIÁLTÓ

XII. évfolyam, 9. szám

Ára : 1 lej

2011. SZEPTEMBER

Elakadt a világszekér...

Nincstelenség országútján
Nincsenmunka, nincsenkenyér,
Nincsenjövő kátyújában
Elakadt a világszekér...

Úgy elakadt, hogy nem mozdul
Elé, hátra semerre sem,
Tologatnák kézerővel,
Észerővel keservesen.

Vontatgatnák embertudás
Motorával nagy botorul,
De a szekér, világszekér
A kátyúban meg se mozdul.

Serkentenék új eszmékkel,
Törnek elé utat, újat,
Lázás aggyal, mohó kedvvel
Forgatják a szekérrudat.

Vélik, sok rajt tán a terű,
Ledobálnak róla mindent:
Szent képeket, szent szobrokat
Templomokat, oltárt, Istent.

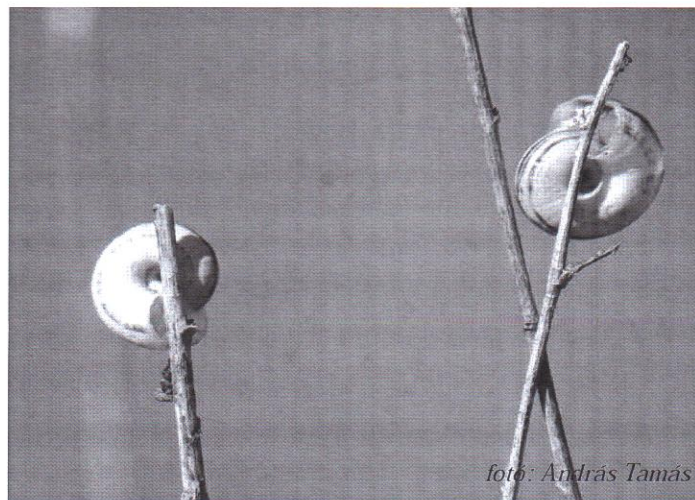
De a szekér meg se moccan,
Konok daccal áll a helyén,
Hiába lót, sűrög-forog
Körötte sok izmos legény.

Hiába zúg, jajveszékél
Világszekér bomlott népe,
Hiába fog megváltó, nagy,
Új terveket a szekérébe.

A kátyúba veszteg maradt
Eszteendőről eszteendőre
Embermilliók léte, sorsa,
Titokarcú jövődjéje.

S Valaki szól halkán, szánón:
Fogjátok ki a gögtáltost
És kössetek a rúd mellé
Élő hitet, imádságot,
Igazságot, becsületet,
Amennyi csak oda eltér,
Meglátjátok, hogy kimozdul
A gonoszság kátyújából
És emberibb élet felé
Elindul a világszekér...

Mael Ferenc

fotó: András Tamás

Népszámlálás 2011

2011. október 20. és 31. között népszámlálást és lakásösszeírást tartanak az országban. Községünkben is számlálóbiztosok fognak minden lakásba bekopogtatni és számtalan kérdést tesznek majd fel a családtagok születési, házassági adatairól, munkahelyről, iskoláról, lakással kapcsolatosan. A törvény előírásainak megfelelően kötelező ezekre a kérdésekre válaszolni, ellenkező esetben komoly pénzbírság róható ki a választ megtagadókra.

Fontos megjegyezni, hogy az így adott-kapott válaszok alapján több adatbázist fog létrehozni a központi statisztikai hivatal. Ezek az adatbázisok nem lesznek nyilvánosak, viszont a következő években lényeges, fontos alapot szolgáltathatnak bizonyos törvények, határozatok kivitelezésénél, végrehajtásánál. Mint ahogy eddig is sokszor kellett használni és hivatkozni a 2002-es népszámlálás adataira. Tehát bátran mindenki vallja be a nemzeti, vallási hovatartozását, hisz nagyon fontos, hogy a településen, a megyében és végül az országban pontosan tudjuk, tudják, hogy hányan vagyunk, hány magyar van. Mert mind egy szálra kell legyünk írva. Egy magyar sem szabad hiányozzon, még az sem, aki épp külföldön dolgozik vagy le van telepedve, de ennek az országnak is állampolgára. Ünnepeinken meghatódva, átérezve énekeljük a "Székely Himnuszt" és bent a szívünkben tudjuk, és büszkén valljuk, hogy székelyek vagyunk, de ugyanakkor magyarok is. Nagyon fontos, hogy magyaroknak valljuk magunkat a közelgő népszámlálás alkalmával.

A kérdezőbiztosok munkájának megkönnyítése érdekében, valamint azért is, hogy minél kevesebb időt raboljanak el az emberek, a válaszadók idejéből, javasolt, hogy ebben az időszakban minden családnál legyen valaki otthon. Ugyanakkor javasolt előkészíteni a családtagok személyi igazolványait, születési illetve házassági anyakönyvi kivonatokat és az sem baj, ha ismeri lakásra vonatkozó adatokat, méreteket.

Györgylőrincz Ernő

Lövete uniós pályázatai

Mint már értesült a kedves olvasó, községünk nevében 2009-2010-ben az Európai Unió pénzforrásokhoz két alkalommal pályáztunk, mindkét alkalommal sikeresen. Az első kiírás (az úgynevezett 313-as számú intézkedés) keretén belül egy turisztikai információs központ megépítését és beindítását, valamint földrajzi és történelmi nevezetességeink (borvízforsásaink, sóskútunk, tájházunk) bemutatását pályáztuk meg és bírált el pozitívan az unió, mely azt jelenti, hogy közel 500.000 (régi pénzben 5 milliárd) lej értékkel gazdagodik községünk. Ennek a pályázatnak az unióval kötendő pénzelési szerződését 2010. május 6-án Gyulafehérváron írtuk alá. (Gyulafehérváron van a 6. Központi Országos Fejlesztési Régió székhelye, mely Hargita megyén kívül Kovászna, Maros, Brassó, Szeben és Fehér megyét szolgálja ki). Azóta, több mint egy éve, azon dolgozunk, hogy végső fázisba kerüljenek a kivitelezési tervek, a törvény által meghatározott engedélyek, valamint a közbeszerzési eljárások hosszánmenetelése, melyek persze a pénzelési szerződés és mellékletei alapján az idén kell befejeződjenek. Így jutottunk el ez év szeptemberében a közbeszerzési eljárások befejezéséhez és az építési munkálatok leszerződéséhez, mely meg is történt folyó év szeptember 21-én. Ezek alapján a nyertes TRIGA kft. építkezési vállalat már az idén nekifog az alapozási munkálatoknak és mint a szerződésben is leszögeztük 2013 februárjáig kell befejezni a munkálatokat. Az építkezési munkálatokon kívül a pályázat (program) még magába foglalja a működéshez szükséges bútorzatot, számítógépes rendszert, valamint földrajzi és történelmi nevezetességeink (borvízforsásaink, sóskútunk, tájházunk) bemutatását, ismertető anyagok elkészítését (kézikönyvek, térképek, szemléltető anyagok, stb). A legfontosabb az, hogy most már készen vagyunk a papírmunkákkal, október folyamán átadjuk a terepet az építőnek és "hi belé Balázs", indulhat a munka.

A másik uniós pályázatunk (az úgynevezett 322-es számú intézkedés) sokkal nagyobb terjedelmű, ugyanis négy tevékenységet foglal magába, az első kettő építkezési munkálatokat, a másik kettő javak vásárlását célozza meg. Ennek a programnak a teljes költségvetése 2.5 millió euró, áfa nélkül, ami gyakorlatilag több mint 130 milliárd lej jelent (régi pénzben) - ez az összeg hároméves költségvetésünkkel hasonlítható össze. Ebből a "sok" pénzből 2012-2013-ban megépítjük - alapozás, sáncépítés, hidak javítása és építése, támfalak építése, aszfaltozás - a "hegyen" át Kirulyfűrdő és Kalibásköig vezető 29-es számú községi útunkat, egy új épülettel kibővítjük a Kirulysarki iskolatábor szellemi és fizikai fogyatékosok programjainak a megszervezésére, vásárolunk egy új tűzoltó autót, mely a pályázatban meghatározott paramétereknek kell megfeleljen, továbbá még a népházunkat is felszereljük különböző hang és fénytechnikával, népviselettel és kellékekkel. Persze erre a pályázatra is érvényesek az uniós szabályok, román törvénykezés, melyek értelmében közbeszerzési eljárást kell lefolytatni minden munkálat és közvásárlás lebonyolításához. És mialatt írom ezeket a sorokat, érkeznek be az árajánlatok a már szeptember 15-én elektronikusan (így követeli a törvénykezés) meghirdetett munkálatokra. Tehát ha minden a rendjén megy, valamikor október végén, november elején túl leszünk a papírmunkákon és indulhatnak a kivitelezési munkálatok (persze a hideg évszak miatt valószínű, hogy tavasszal). Ennek a programnak a lefutási ideje ugyancsak három év, vagyis 2013-ban kell befejeződjön.

Nagyon reménykedem és reménykedünk, hogy ezek a pályázatok, fejlesztési programok falunk fejlődését fogják eredményezni.

Lázár Zoltán, polgármester

Rendkívüli közgyűlés

A tavaszi rendes közbirtokossági közgyűlés által kinevezett bizottság július 6-án tartotta a Ladóhát kft. ügyvezetői állásának betöltésére meghirdetett versenyvizsgát. A versenyvizsga eredménye alapján a vizsgáztató héttagú bizottság úgy döntött, hogy mivel két nagyon közeli eredmény született, a végső döntést a közgyűlésre bízta. Rendkívüli közgyűlést hívtak össze szeptember 18-ra az ügyvezető kinevezésére és az alapszabályzat módosításra.

A közgyűlésen megjelent tagság nem tudott érdemleges döntést hozni az ügyvezető kinevezésével

kapcsolatban, ugyanis nagyon eltérő vélemények hangzottak el. Sajnálatos módon forró hangulat alakult ki a teremben és még az első napirendi pont alatt a gyűlés határozat és döntés nélkül felbomlott.

Október folyamán még tart a farészesedés kiosztása, akik nem igényelték azok az év végétől pénz formájában kapnak pénzosztalékot, a pótosztalékkal együtt, az eddigi évekhez hasonlóan. Az állatokra be tervezett közbirtokossági támogatásról október folyamán értesítjük a tagságot.

Lázár Jolán

A helyi jó példa ereje Lövétén

A nagyközség központjában, az egykori piachoz tartozó területen a településre jellemző építkezési mód visszaállítását kísérli meg a helyi önkormányzat. Az idei munkálatoknak kedvez az időjárás is. A tájház épületének eredeti formájába való visszaalakítását egy 1942-es fényképfelvétel segíti. A pénteki helyszíni szemle, aminek mi is tanúi voltunk, zárta le a tervezést - következhet a kivitelezés.

Lövete színes, és a környékbelitől eltérő népviselete mind a vidék, mind a szakirodalom számára ismerős. Ezen kívül sajátos építkezése ragadja meg a szemet: a zömök kőépületek, kis ablakaikkal, vakolatdíszekkel, illetve a körülményekhez alkalmazkodó telekelrendezés, ugyanis a helytakarékoság miatt kővel kerített, szűk udvarok alakultak ki, és emeletes lakóházakat építettek, a Kis-Homoród partjaival párhuzamos főútról pedig kanyargós kis utcák kapaszkodnak fel a dombokra.

A faluközpontban a Népház tiszteletet keltő épülete mellett kis utcácska vezet a tájházhoz, mellette a községi könyvtár és teleház épülete, előttük egy kis térrel. A déli napfény átforrósította a nemrég lerakott utcaköveket, patyolat tisztaság mindenütt, még egy árva szalmaszál sem ékteleníti a helyet. Ezt a központközeli részt kezdte el az önkormányzat olyanná visszaalakítani, aminek a hangulata az évtizedekkel ezelőtti sajátosan helyi építkezési módot tükrözze.

Lázár Zoltán polgármestert a vállalkozóval, Pál Ervinnel már a tájház előtt találtuk. Mihály János történész, önkormányzati képviselő volt a harmadik személy, akinek szerepe ekkor nem tisztségéből adódott, hanem abból, hogy faluja és vidéke helyismeretében jártas szakemberként a részletekre vonatkozó megbeszélésen ötleteivel és észrevételeivel tegye magát hasznossá a tervezett visszaalakításokat illetően.

A tájház kiskapujának nyílóját nemrég cserélték ki, és szó szerint a küszöbtől kezdődött a beszélgetés. A polgármester munkaruhájára célozva nevetve említette: egy órával korábban öltönyben és nyakkendőben tárgyalt még, ám a nap legfontosabb eseménye számára is helyszínelés volt. Aki az elmúlt években többször járt ezen a kis téren, bizonyára emlékszik, hogy a hivatal által megvásárolt és tájházként működő épület (ami több rendezvény színhelye, Fazakas Ágnes gyermekeknek oktatja a szövést) szinte romos állapotban volt, pár évtizeddel korábbi állapotára nyomok és

a már említett 1942-es fényképfelvétel (ami a lövétei újoncok sorozását ábrázolja) utalt.

Míves vasmunka a könyvtár új kapuján - Ladó Gábor készítette.

A tetőzet egy részét az idők során átalakították, eltűnt előle a nagy kötött székely kapu is, a pincebejárat romos lett, az emeleti két szobát lebetonozták és a kicserélt ajtókra, ablakokra vasrács került, mivel üzlet működött benne. A melléképületeket lebontották, a kőkert is omladozott.

Miután eladó lett és a polgármesteri hivatal megvásárolta a telket, a lehetőségek szerint átalakították, illetve amennyire akkor lehetett, visszaalakítani próbálták az épületet, helyreállították az udvar felőli bejáratát, a kőlépcsőt, eltűntették a vasrácsokat, egy átköltöztetett, 1927-es datálású nagy, kötött székely kaput állítottak fel. Idén a tájház egyik oldalán új, erős kőkerítést rakattak, az egykori tulajdonos monogramját és évszámot őrző faragott kő jól látható helyre került, mutatta Mihály János. A másik oldalon, a régi, erős kőkerítés fölé nagy diófa ágai hajlanak, nyáridőben a rendezvények résztvevői ide az árnyékba húzódnak.

A környéket is átrendezték: a kis utca bejáratánál kőkapu áll, az úttestet lekövezték, a szomszédos könyvtár épülete elé székely kaput állítottak, szép, tetszetős munkát, rajta a faragó Ladó Gábor készítette zár - mintha százesztendőss szerkezet született volna újjá. A központ felőli szomszéd telkének határára erős kőkerítés és új kapu került. A hangulatos kis tér külső felében a már nem használt tejszarnok épülete az egyedüli, ami nem simul a képbe, talán erre is kerül megoldás, hangzott el Mihály János részéről, aki ezt régóta szorgalmazza, ötleteit rögtön el is mondta. A polgármester most nem ígérhet azonnali megoldást, hiszen az idej esztendőben erre már nincsen anyagi lehetőség... A jelenlévők tudják, hogy a tájházon tervezett helyreállítások is nagy eredménynek számítanak majd.

Hogy miért? Pár évvel ezelőtt, falunapon a Népházban állították ki azt a képanyagot, ami anyaországi szakemberek és egyetemisták felméréséből készült, a falu építészeti jellegzetességeinek bemutatásaként. A falukép a hatvanas-hetvenes években jelentősen módosult, főleg a jellegtelen, a helyi stílustól elütő épületeknek és a rendszerint olcsóbb megoldással véghezvitt átalakításoknak tulajdoníthatóan. A tájház megnyitása után a csíkszeredai Ádám Gyula fotóművész kiállításán megjelenített lakóházak közül többet is lebontottak, vagy teljesen átalakítottak. Mivel lehetne ösztönözni a lövéteieket, hogy értékeljék és megbecsüljék a helyi építkezési stílust, mint jó példával?

Ezért a tájház épületének helyreállítását a legapróbb részletekig megbeszélték: az utca felőli kőkerítésről el kellene tüntetni a cementes vakolatot, a lépcsőt faragott kőből kellene újrarakni, a tornác feletti tetőrészt teljesen át kell alakítani, az ablakkeretek körüli rész olyan legyen, mint a többi régi lakóházon stb. Azon kívül csatorna és kővel kirakott járdarész kell a bejáratához.

A vállalkozót régi fényképek és szakkönyvek kölcsönzésével segíti Mihály János, a polgármester pedig jó gazdaként sorjázta az apróbb tennivalókat. Ha tart még a kedvező időjárás, várható nemsokára, hogy hozzákezdnek a munkához.

P. Buzogány Árpád

Homoródi tábor

Az idén szeptember 7-8-9-én volt Homoródon a sérültek tábora. Lövétéről kilencen voltunk. Egy jól sikerült táborról számolhatok be, amelyben az időjárás is kedvező volt. Teljes napokat betöltő foglalkozások voltak. Első este tábortűz, második este pedig, ahogy a gyermekek hívják "handi buli" volt. Napközben az étkezések között kézműves foglalkozások (gyöngyfűzés, ragasztás, nemezelés, bogozás, stb.), társasjátékok, csoportos versenyek, lovaglás, sodrony kötélen lecsúszás voltak.

A szülőknek kétszer volt külön program, ahol amolyan lelki felkészítőt vehettünk részt, amit a Caritas munkatársai tartottak. Felszabadult sérült gyermekek, akiknek ez a pár nap a világ, talán a többit otthon magányosabban töltik, mégis elkeseredésnek nyoma nincs, ők vigasztalnak minket, szeretetet remélnék és

adnak, sérült segíti a sérültet, régi barátok újra találkoznak, jó ott velük lenni. Nincs ott meg a mai világ rútsága, visszassága. Ott csak ők vannak, akik nevetni tudnak egymáson és bármin. Érdemes oda elvinni őket.

A táborban egy bibliai jelenetet dolgoztak fel, mégpedig Jónás küldetését. Bábjáték formájában bemutatták, majd másnap kérdéseket tettek fel belőle, amire ügyesen tudtak válaszolni.

Ez a tábor ötödik volt a sorban, és mint mindig a Caritas, a Hargita Megyei Ifjúsági Igazgatóság és más szervezők, szponzorok csatlakoztak fel, hogy létre jöhessen a tábor. A lövéteieknek is volt külön szponzora: Zollar Pallet Srl, Orbán Zoltán és Laura, köszönjük szépen nekik.

Aki betekintene a sérültek világába, kérjük jöjjön el a szüreti bálba, mely itt Lövétén lesz megtartva október folyamán.

Fazakas Ágnes

Őszen fürdik a nap

Őszen fürdik a nap,
a nyár elsurrant édes illatán,
Unatkozó-fakó sugarak,
simogatják még meleg nyomát.

Érte sóvárgó fák,
siratják zöldellő lombjukat,
De vigaszul az őszi szél,
ágaikat megfesti az ég alatt.

Közben csak dúdorász,
mint megannyi év szeptemberén,
Az életet és az elmúlást,
miért ne festhetné eggyé.

Csak alkot és mesél halkán,
színezi csendben a kertek avarát,
De kár, hogy végül a hóval takarva,
eltűnik minden ecsetvonás.

Bencze Edith

Nem székely emberhez illő (törvénytelen) dolgok

Az elmúlt években nagyon sok magot elvetettünk, amelyek gyümölcse vagy már beérett, vagy most érik, vagy éppen a virágkorát éli még. Ezen gyümölcsöket természetesen szívesen fogyasztjuk, hiszen azért vettük a magot, hogy gyümölcsöt adjon. Ezzel mégsem így van mindenki. És érdekes módon az tapossa el a gyümölcsöt, aki sem a vetésen, sem pedig az öntözésen nem vett részt.

Ez történik, sajnos, a nem régiben kiépített szennyvízcsatorna rendszerünkkel is. Nagyon jól tudja minden lövétei ember, hogy a munkálatok még nem fejeződtek be (utolsó simításokat végezzük a csatornarendszeren, illetve a tisztító állomáson a gépezetek felszerelése folyik), mégis egyes falutársaim önkényesen (senkit meg nem kérdezve) és huncut aljas módon rákötötte magát a rendszerre és a szennyvizét, valamint a "WC levét" beleereszti a rendszerbe.

Ezt én jómagam ahhoz hasonlítom, amikor valaki törvénytelenül lopja a hálózatról az áramot - persze az

már veszélyesebb ügyebár, mert az áram ráz, de vi-
gyázat, mert a szennyvízcsatorna is megrázhat. Továbbá ugyancsak sajnós, hogy egyesek nem tudnak még mindig beilleszkedni a már harmadik éve kialakított szemétszállítási rendszerbe. Még mindig vannak, akik az "erdő" felé látják jónak a szemét útját, vannak olyanok is, akik nagyon nagy becsülettel kiteszik a szemetüket de nem hajlandók fizetni e szolgáltatásért, azzal érvelve, hogy neki nincs szemete. Hát kedves falutársaim sajnálattal kell leírjam, hogy eléggé keveset törődünk (egyesek kivételével) ebben a szép kis völgyben épült és hön szeretett szülőfalunkkal, nagyon keveset figyelünk oda a szennyünkre és a szemetünkre és a legfájóbb, hogy nem akarunk áldozatot hozni, hogy ez ne így legyen. Mindezen dolgok készítették arra a döntésemre, hogy a közeljövőben szigorú ellenőrzéseket végezzem a hivatal ezen a téren.

Lázár Zoltán, polgármester

"Jaj de hosszú ez a peron, menjünk inkább kerékperon!"

Többek közt a fenti mókás dalrészletet énekelve ünnepelte közel 100 fiatal-köztük hárman mi is, lövéteiek- Csíksomlyón a IV. FerBiT sikeres lezajlását. De mi is az a FerBiT? Az elnevezés egy erdélyi ferences biciklitúrát fed le, amely több pusztasporteseménynél. A honlapukon ezt írják magukról:

"A biciklizés, testmozgás mellett lelkünket a jó Istenre való odafigyelésre "váltjuk" át. A biciklitúrán nem egymás elől "tekerünk" - "hajtunk" el, hanem egymásra odafigyelve, meghallgatva, beszélgetve haladunk több száz kilométeren keresztül. Nem versenyezzük, hanem leginkább egymást bátorítva - segítve haladunk, miközben rácsodálkozunk a jó Isten szépséges alkotásaira, tetteire."

Hála Istennek idén júliusban nekünk is sikerült részt vennünk ezen ötnapos rendezvényen, melynek motója "Indulj és menj!" volt, és elmondhatjuk: valóban testi-lelki felüdülés volt! Mivel főként hegyi szakaszokon kellett átvégődjünk, megtapasztaltuk, hogy bizony egymás segítségére szorulunk sokszor, de milyen jó, hogy egy ilyen csapatban mindig akad, aki bátorítson (akár csak egy mosollyal tovább lendítsen, mikor már érezted, hogy nem bírod), megszerelje az elromlott biciklit, bekötözze a sajtó kart vagy lábat, vagy éppen lelkét. Élményeink elmesélésére kevés lenne az egész újság kerete is, nemhogy egyetlen cikké, de dióhéjban álljon itt pár dolog kedvesnálóknak. Nem titkolt szándékunk ugyanis az, hogy fellelkesítsünk titeket, fiatal(os) olvasóink, erre a túrára, hogy jövőre még többen tapasztalhassuk meg a FerBiT-élményt.

A táj szépségét fölösleges ecsetelni (azt látni kell!), álljon itt helyette az útvonal, amelyen haladtunk, megtéve 280 km-t, aszfaltúttól elkezdve kavicsos földúton keresztül egészen az erdei szekérutak agyagos terepéig: Kézdivásárhelyről indultunk, majd Csíksomlyó- Gyergyószentmiklós- Gyilkos-tó- Háromkút- Gyimesfelsőlok mesés tájain áttekerve visszaérkeztünk Csíksomlyóra. Mivel ez egy olyan túra, ahol a fizikai élmények mellett a lelkiek is hangsúlyosak, egy-egy tekerés közt minden nap szentmisét hallgattunk a természetben, 2-3 bicikliből készített oltárt (kivéve azt a napot, amikor egy mesterséges tavon levő gumicsónakból hangzott felénk az Ige). Az ideai tábor témája, amely köré épültek az elmélkedé-

sek, lelki beszélgetések Dávid és Góliát harca volt, a mi életünkre vonatkoztatva. Így lett mindenkiből Dávid vagy Dávidácska, aki nap mint nap megküzd saját Góliátjaival, bűneivel, rossz kapcsolataival, stb. Egy-egy ilyen lelki megerősödést nyújtó rész után a tekerés is könnyebben ment, így függetlenül a napi megpróbáltatások mértékétől, este ment a népdaltanulás és táncház, kiderült ugyanis, hogy ügyes zenészek is vannak körünkben, akik jóízűen húzták a talpalávalót. A szállás, ellátás hibátlan volt és változatos, hogy csak pár példát említsünk: lakmároztuk mi szilvás gombócot (600 darabot készítettek a Gyimesekben a csapatnak), palacsintát, székely káposztát, dinnyét, fuszulykalevest, aludtunk (mint a bunda!) könyvtár szobában, bentlakásban, sátorban, stb.

A leginkább csodálatra méltó mindemellett az a közösség volt, amelyhez tartozhattunk FerBiTesekként. Sok értékes és érdekes emberrel megismerkedtünk, a jókedv elkísért végig. Szervezésből és emberségből jelesre vizsgáztak tehát a ferences testvérek, mindekelőtt Főcze Imrének, alias Bonaventúra testvérnek mondott köszönetet a csapat. Ennyi lenne tömören beszámolóink. Figyelmetekbe ajánljuk a FerBiT netes oldalát, ahol bővebben tájékozódhattok az egész jelenségről, fényképeket nézhetek meg az eddigi túrákról, sőt jövőben fel is iratkozhattok itt rá: www.ferbit.ro. Adja Isten, hogy a 2012-es FerBiT végén együtt énekelhessük: "Jó volt a biciklitúra, köszönjük, Bonaventúra!"

Kinga, Kati, Domi

" Megkérem a lisztes molnárt, örölje meg a búzámat"

Sokszor elgondolkodok, hogy népdalaink mennyire tükrözték népünk életét, bennük megtaláljuk többek között, hogy hányféle munkát végeztek elődeink: Túl a vizen faragnak az ácsok, Vigan él a favágó, Kovács kopogtatja, Szántok, vetek, boronálok, Kimentem a selyem rétre kaszálni... aztán arra is rájöttem, hogy milyen fontos helyen állt egy nép életében a malom: Felviszem a búzát a lövétei gőzmalomba, A malomnak nincsen köve, mégis lisztet jár, Túl a vizen van egy malom, bánatot örölnék azon, Búzát vittem a malomba... és ez így is van, egy nép életében a malom a létfenntartáshoz tartozott és tartozik ma is. Amikor megkérdem a gyermekeket, hogy láttak-e otthon vagy a nagyszülőknél a padláson nagy gabonás ládákat, mindig megkérdem, hogy abban mit tartottak, mert most általában üresek, és akkor próbálom elmondani, hogy "szúszék" a neve a ládának és hogy elődeink élete sokat függött attól, hogy tudtak-e annyi gabonát termelni, hogy a szúszékok teli legyenek, mert akkor egy évre a családnak meg volt a kenyérnek és a puliszkának az alapanyag.

És itt jön be a faluban a malom fontossága, hiszen a gabonát meg kellett őrölni. Lövéteinek a fekvése és a falun áthaladó Kis-Homoród vize lehetővé tette malmok, ványolók építését és működtetését. A faluban több malom is működött, alszegben, a domb alatt, Pósfaluban és a jelenleg is működő középszegezi malom, amelynek építése visszaemlékezés és elmondás szerint talán az 1700-as évekre tevődik. Az biztos, hogy 1880-ban újították, javították, mert egy sarokkő most is tanúsítja ezt, talán akkor toldták hozzá a raktárrészt, hiszen ma is jól látható, hogy a gerendázat és a plafondszekák különbözőek. A malom működéséhez szolgáló kerekeket (kisebb, nagyobb), az őrlésnél használt kerekeket (párosan) mind a nagy malomkerék működtette, amelyet vízkeréknek is hívtak, hiszen a kerékre szerelt vályukba, sétárokba ömlő víz súlya hajtotta meg és ide kellett a malomárok, amely a nagyvízből elcsatolt árok volt, amelyben a vízmennyiséget szabályozni lehetett, de amelynek a fenntartása, tisztántartása sok munkát igényelt.

A molnárok az évek során cserélődtek, 1956-ban egy

Füzi nevű molnár azzal hagyta abba a molnárságot, hogy tovább nem lehet működtetni a malmot, mert főleg a nagy malomkerék használhatatlan. Ekkor András Ignác bácsi (Molnár Ignác) vett két szézes szeget a kezébe, elütötte a kerék deszkájába, érezte, hogy a szeg hegye kemény fába ment és azon az őszön megtatarozták a kereket, amely átveszelte a telet, hiszen ősztől tavaszig volt a legtöbb őrölni való, és így a malom tovább működött. Tavasszal a lövétei ácsok segítségével (Lázár István Andris vezetésével, akik között édesapám is dolgozott) új kereket készítettek és így az András családban elindul a máig is tartó molnár mesterség. Ignác bácsi után, 1975-ben, fia, Szilveszter veszi át a mesterséget, majd 1998-tól ifj. András Szilveszter a jelenlegi molnár. A lövétei malom, mint annyi más egyéb is, többször "halálra volt ítélve", többször próbálták meg mindenféle okkal megállítani, megszüntetni.

A Gondviselésnek köszönhetően a malom megmentésében óriási szerepe volt az idős testvérnek, András Ignácnak, aki tanulmányai befejeztével a Csíkszeredai Malomipar igazgatója lett, neki is köszönhető, hogy a malom jelenlegi állapotában most már villanymotor meghajtással ma is működik. Annak idején a malomkerék egy áramfejlesztőt is működtetett és fontosabb alkalmakra, amikor még nem volt villany a faluban, a malom szolgáltatta a világítást a néptanácsnál és a népháznál. A malomárkot mindig takarítani kellett a homoktól, de annál nagyobb gondot okoztak az ezelőtti nagy hideg telek, amikor a víz befagyott és nem csak a kerékre beömlő víztárolást, hanem a kerékről lezúduló víz útján is be kellett törni a vastag jeget, sokszor a falu végétől egy utat kellett törni a víznek, hogy a jeges víz el tudjon folyni a malomkeréktől akadálytalanul. Mivel a nagy kerék mellett a víz elég mély volt, időnként ez volt a lövétei strand ezelőtt, de ide csak a bátrabbak mehettek bele, ha a malom nem őrölt. A malomköveket 15-20 év után kellett kicserélni. Mindig visszaemlékszem a molnárok jóságos, segítő készségükre, hiszen többször a gyermeket küldték a liszt után és a molnárok segítettek felcipelni a zsákokat.

Hála Istennek még működik a malom, mert sok értékes dolgot az ember akkor nélkülöz, akkor érti meg az értékét, amikor már nincs. Lövétéről még nem kellett patkoltatni elmenni a szomszéd faluba, mert megbecsült kovácsaink vannak, tetőzetet a házakra, csűrőkre lövétei ácsok készítik, a gabonát ezután is vihetjük a középszegezi malomba, mert a mesterség megbecsülése több életöltőt felölel az Andás családban, és ugyanolyan tisztelettel szolgálják ki az embereket, ahogyan Molnár Ignác bácsi elkezdte 1956-ban.

Zakatoljon továbbra is ez a malom, hiszen van igény rá, a malomban megőrölt gabona az életet jelenti családjaink számára, és milyen jó volna ahogy az ének mondja, ha a sok nehézséget, szenvedést is meg lehetne rajta őrölni, hogy minél elviselhetőbb legyen székely népünk élete. "Túl a vizön van egy malom, / Bánatot örölnék azon, Neköm es van egy bánatom, / Odaviszöm, s lejáratom."

Lázár Béla

Falusi élet

Lövétén már generációk óta folyik a falusi életmód, vagyis a mezőgazdaság és állattenyésztés. Többnyire a falu lakói gazdálkodnak, nem strandolással, hanem kemény, szorgos munkával töltik a nyarat. Kaszálnak, takarnak, zöldségeiket gondozzák. És ez egy nagyon csodálatos dolog, hogy ezek az emberek, akik ezzel foglalkoznak, inkább ezt választották és nem a városi kényelmes életet, ahol a bolti, piaci árut kellene megvenni. Én, mint egy falusi gyermek, elmondom, ennél szebb dolog nincs, mint hogy a saját kezű munkájával élni, saját zöldségeidet, gyümölcsöket fogyasztani, ez egy jó érzés.

Ha egy idegen ismerős hozzád jön, te elmondhatod, hogy ez teljesen egészséges, hiszen én természetem a saját kezűmmel. Sőt, hogy még a tejet is házilág saját tehénből nyerjük, ez is sokkal egészségesebb, mint a gyári, tartósítószeres termékek. És ez egy nagyon jó dolog, mivel a XXI. században vagyunk, ahol az emberek az egyik bevásárlóközpontból a másikba futnak, hogy minél frissebb zöldséget vehessenek, minél kedvezőbb áron. Ellenben a falusi, mezőgazdasággal foglalkozó ember egész nyáron keményen dolgozik, hogy meglegyen a téli zöldsége, gyümölcse.

És ezt még több száz éven keresztül kellene vigyük tovább. Én nagyon szeretem a természetet, a mezőket, erdőket, így a mezőgazdász életet is, annak ellenére, hogy nagyon nehéz fizikai munkával jár. Ezt a csodálatos életmódunkat sajnos sokan nem szeretik, pedig ennek is megvan a varázsa.

Lázár Sarolta, VIII. osztály

Iskolakezdés

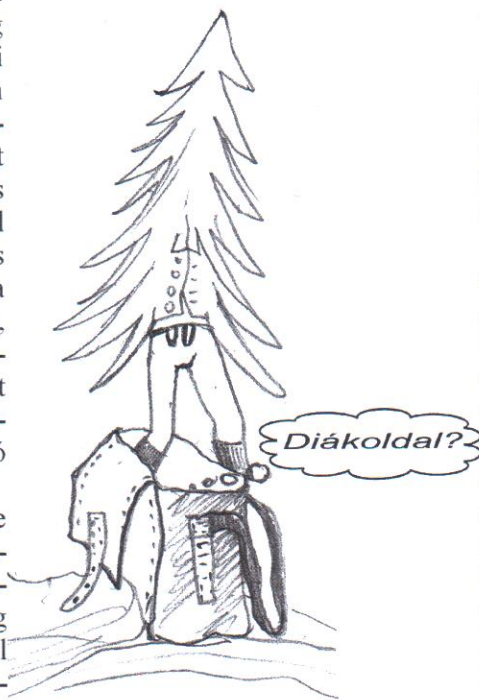
Szeptember 12. - ezen a napon ismét megszólalt a csengő és megnyitotta kapuját az iskola. A vakáció olyan gyorsan telt el, hogy én például csak azt vettem észre, hogy itt a falutalálkozó, a búcsú majd a szüreti bál és rögtön utána az évnnyitó.

Ezt a napot főként a kisiskolások várták, azok, akiknek júniusban véget ért a játék, az óvoda és akik most kíváncsian várták hogy beüljenek az iskolapadba. Ez a nap nem mindennapi egy elsősnek amikor elkezdhet megtanulni írni, olvasni, összeadni, kivonni.

Nekünk, nyolcadikosoknak sem volt akármilyen, mivel az utolsó év, amikor idehív a csengő, de mindenkinek egy olyan nap, amikor is megkezdődik a küzdelem, a tanulás új próbatételekkel. Az évnnyitó szentmisével kezdődött, amelyen kértük a jó Istent, hogy adjon erőt a tanuláshoz és segítsen ebben. A mise után az iskolánál meghallgattuk az első osztályosokat, akik nagy lelkesedéssel énekeltek és verset mondtak az iskolakezdekről. Ezután bekísértük az osztályba őket és akkor várt ránk kipróbálni azt, amit addig való héten biztosra megtudtunk: összerakták a két nyolcadik osztályt. Így 16 helyett 31 tanuló került a régi osztályunkba. Nem volt könnyű megbarátkozni a gondolattal, a látvánnyal de reméljük, hogy hamar megszokjuk. Most a hetekben mindenből év eleji tesztet kell írnia mindenkinek és mire ezek lejárnak, akkorra megkezdődnek a feleltetések.

Mindenkinek ezért jó tanulást, a tanítóknak és tanároknak pedig sok türelmet kívánok!

András Tünde, VIII. osztály

Ötödikesként

Az iskolakezdés első napja és azelőtti napon is nagyon izgultam, mert még nem tudtam, hogy mi vár rám. Félttem, hogy sok lesz a tanulnivalóm és az új tanároktól is egy kicsit.

Az első nap megkaptuk a könyveket, ami nagy bonyodalommal folyt le. Aztán mikor mindenki kapott könyvet akkor annyi volt az idő, hogy már mehettünk haza, így ezzel telt el az első napunk. A következő nap első szünetekre nem mindenki mert lemenni, mert gondolom félt, hogy a nagyobbak bosszantani fogják, vagy ahogy mi mondjuk megfikkazzák. A második nap már mindenki megkapta a helyét és ezután kezdünk lassacskán felszabadulni és rájönni, hogy ott is csupa ismerősök vannak, akik kedvesek és szívesen segítenek elhelyez-

kedni a belső iskolában. Megtanultuk az itteni szokásokat, mint például: minősítések helyett 1-10-ig jegyeket kapunk, egyes órákat arra a célra felszerelt termekben tartunk meg (biológia-biológiai laboratórium, informatika-informatika terem). Másik ilyen szokás, hogy amikor bejön a tanár akkor a szolgálatos kiáll a tábla mellé és jelenti, hogy mennyi az osztály létszáma és valaki hiányzik-e? Mostanra már kezdtük megszokni azt is, hogy minden órán más tanár jön be.

Mindent egybevetve nem kell félni, mert nem sokkal különbözik az eddigi négy évtől és annyit elárulhatok, hogy tanulni sem kell kevesebbet.

András Noémi, V. A osztály

Régi arcok sárgult fényképeken

A képet György András bocsátotta rendelkezésünkre. Hátlapján a következő felirat olvasható:
György András tizedes, 1942. V. hó 24. Kolozsvár. Malom utca 4. sz.

Régi korok anekdotái

Az oláhfalusiak és a sündisznó

Egyszer Oláhfaluban a pásztorlegényke meglátott egy sündisznót. Mivel még nem látott soha ilyet, felverte az egész falut. Essze es futott a falu népe, öregje s fiatalja. Nézték a sündisznót innen es onnan es, s azon tanakodtak, vajon veszedelmes állat-e, elpusztíthatja-e a községet. Sehogysem tudtak dűlőre jutni.

- Menjünk a bíróhoz - javasolta valaki a tömegből - me ő többet tud, s megállapítja, hogy mennyire veszedelmes ez a tövisös valami!

A bírót azonban nem találták otthon, fenn volt a havasba fát készíteni, csak az apját. Az öreg azt mondta nekik:

- Azt bizony én sem tudom, hogy mi lehet ez a tövisös valami, s azt sem, hogy veszedelmes-e vagy sem, de hívjátok csak haza a fiamot, ő biztosan meg tudja állapítani, mert ő világmentes embőr. Már vót kétszer a malomba s négyszer a templomba....

Anyakönyvi hírek - 2011. augusztus

Születések száma 3:

-BALÁZS ZOLTÁN, született 2011. július 15-én, a Balázs Zoltán és Balázs Emilia, Lövéte 846. szám alatt lakó szülők gyermeke.

-EGYED EVELIN, született 2011. július 17-én, az Egyed Adrian és Hajdú Hajnal, Lövéte 160. szám alatt lakó szülők gyermeke,

-MÁRTON ALIZ, született 2011. augusztus 28-án, a Márton Árpád és Márton Emilia, Lövéte 45. szám alatt lakó szülők gyermeke,

Házasságkötések száma 2:

- GYÖRGY MÓZES és SZŐCS ERZSÉBET
- SATA IMRE és BARTOS EMMA

Őszinte részvétünket fejezzük ki a júliusban elhunyt személyek hozzátartozóinak:

- MÁRTON GYÖRGYNÉ, GYÖRGYLŐRINCZ ILONA, született 1931-ben - Lövéte 740. szám,

- FERENCZ JÓZSEF, született 1944-ben, Lövéte 756. szám

Gyerekfoci

Megkezdődött a focibajnokság 2011. 09.14-én. A nagyobb csoportba kerülünk. Eddig két fordulón vettünk részt, ahol az egyik jobban a másik kevésbé jól sikerült.

Az első forduló Tusnádon volt 3-2 eredménnyel. Sajnos két csapattársunk lesérült, de az eredmény őket is felvidította. Gólszerzők: Kelemen Attila, Györgylőrincz Zsolt.

A második fordulóban Udvarhely jött hozzánk, de sajnos kikaptunk 6-1 re.

Péntekenként edzések vannak, amiket Török Alfréd tart, és reméljük hogy az edzések segíteni fognak abban, hogy jobb eredményeket érjünk el. A nagyobbakkal nagyon jó játszani és jól kijövünk egymással.

Barra Tamás, Kelemen Krisztián
VIII. osztály

LÖVÉTEI KIÁLTÓ

Megjelenik havonta, kiadja a LÖVÉTEI KIÁLTÓ EGYESÜLET

Főszerkesztő: Mihály János, tördelés és szerkesztés: Mag István, titkár: András Kinga, korrektúra: Mag Ottilia

Munkatársak: András Tamás, András Zsolt, Györgylőrincz Ernő, Lázár Béla, Lázár Zoltán, Molnár Juliánna, Pál Erzsébet,

Támogatók: Lövéte Község Helyi Tanácsa, Lövéte Közbirtokossága, Select Metleplast kft.,

Lövétei Római Katolikus Plebánia

A szerkesztőség elérhetősége: Lövéte Községi Könyvtár, tel.: 0266-220806, e-mail: loveteikialto@freemail.hu

FELSZÓLÍTÁS

Mint ismeretes a Polgármesteri Hivatalnál kifizetendő adók közt szerepel a szemetiszállítási illeték is. A szemetiszállítási illetéket az elvégzett szolgáltatásért kell fizetni és ugyanolyan fontos, mint a villany, kábeltelevízió, telefon, illetve a törvény által meghatározott adók és illetékek kifizetése.

Ezért a Polgármesteri Hivatal felszólítja a lakosságnak azon részét, akik még nem fizették ki ezt az illetéket, hogy október, november és december folyamán rendezék ezt az elmaradást, ellenkező esetben a törvény által meghatározott eljárást alkalmazzák.

Polgármesteri Hivatal

ÉRTESÍTÉS

2011. szeptember 28-án, 10 órakor vette kezdetét a DC 29-es számú községi út aszfaltozására, valamint a Kirulysarkán épülő, fizikai és szellemi fogyatékosok számára készülő központ megépítésére kiírt közbeszerzés procedúrája. A kiírásra a székelyudvarhelyi székhelyű SC MULTI-

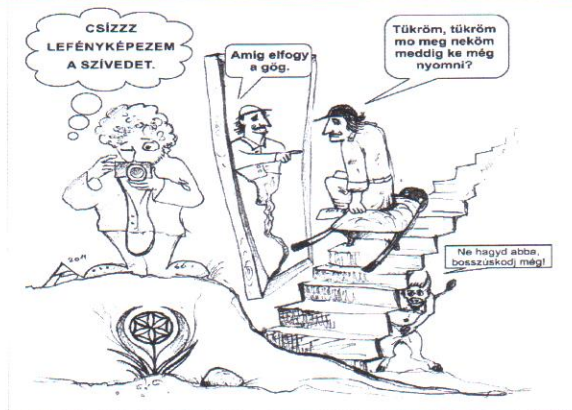
PLAND SRL, másik három céggel (SC. TRIGA SRL, SC SÁBE SRL, SC TNT SRL) közösen tette le az ajánlatát. Az ajánlat elbírálására a Közpénz-

ügyek Igazgatóságától három személy, a Mezőgazdasági és Kifizetési Ügynökség csíkszeredai kirendeltségétől egy személy, az ajánlattevő vállalkozó részéről két személy, egy külső szakember, valamint a helyi kinevezett bizottság vett részt.

Amennyiben a törvény által megszabott határidők betartása mellett a Gyulafehérvári Ügynökség jóváhagyja a közbeszerzési eljárást, abban az esetben október folyamán a munkálatokra aláírták a szerződést, és a jövő évben megkezdődhetnek a munkálatok.

Vásárolnék pirográfot (faégető páka); használt vagy nem működő is érdekel.

Vásárolnék földet Pósfalu környékén. Tel.: 0735531753.

Katasztrófavédelmi
előrejelzések színekódjai

Az utóbbi időben gyakran halljuk, látjuk, hogy sárga, narancssárga előrejelzés van érvényben. Ezeket az előrejelzéseket az országos, néha a megyei katasztrófavédelem küldi az érintett megyék, települések figyelmeztetése érdekében. Célja az, hogy figyelmeztesse a lakosságot a közelgő, várható veszélyes időjárási és vízügyi jelenségekre, veszélyekre. A következő veszélyes természeti jelenségeket jelzik 1-3 órával korábban, 4 különböző színű kódolási szint segítségével.

1.) Zöld jelzés (Zöld kód):

Nem várható semmilyen veszélyes időjárási, vízügyi jelenség.

2.) Sárga jelzés (Sárga kód):

Nagy esőzések, villámlások, erős szél előrejelzésére használják, amelyek csak jelentéktelen károkat okozhatnak.

- esővíz mennyiség: több mint 25 liter/m² 1 óra alatt vagy legkevesebb 45 liter/m² 3 óra leforgása alatt.

- 15 méter/sec-nál nagyobb sebességű szél

- A vízszintek növekedése várható, jelentősebb anyagi károk okozása nélkül.

- Nagyobb figyelmet kell fordítani azokra a tevékenységekre, amelyek árvízveszélynek vannak kitéve.

3.) Narancssárga jelzés (narancssárga kód):

Erős viharok, nagy szél, kiadós esők, jégesők, villámlások vannak előre jelezve.

- az esővíz mennyisége meghaladja a 35 liter/m² egy óra alatt vagy 60 liter/m² 3 óra alatt.

- 20 méter/sec-nál nagyobb széllelkések

- magas jégesőveszély

- gyakori elektromos kisülések (villámlások)

- gyors vízszintnövekedések várhatóak, amelyek veszélyeztethetik az emberek biztonságát, ugyanakkor jelentős anyagi károkat okozhatnak a közösség életében, anyagi javaiban.

4.) Vörös jelzés (vörös kód):

Nagyon nagy erejű szélviharok, jégesők, felhőszakadások, villámlások előrejelzésére használják.

- várható vízmennyiség meghaladja az 50 liter/m² - egy óra alatt vagy 80 liter/m² -t 3 óra alatt

- a szélsébség nagyobb mint 25 méter/sec

- hatalmas jégesők várhatóak, nagy jégdarabokkal, sűrű villámlásokkal díszítve

- nagyon magas az árvízveszély; az emberek biztonsága és anyagi javaik fokozott veszélyeknek vannak kitéve; állandó felügyeletet kell biztosítani, és rendszeresen jelenségeket küldeni a megyei katasztrófavédelem részére.

Nem házi feladat ezeket megtanulni, megjegyezni, de minden embernek a saját és társai biztonsága, valamint anyagi javainak védelme érdekében érdemes a lényegyet megjegyezni.

Györgylőrincz Ernő

Újabb kerékpár várja gazdáját a polgármesteri hivatalnál. Érdeklődni lehet Máté Gábornál is .

Eladó vízköpenyes (központi fűtésre alkalmas) kandalló. Tel.: 0751 527729

Szüreti bal - 2011

